

A scenic view of a river flowing through a landscape with trees and grass under a clear blue sky. The river is the central focus, winding through the scene. On the left, there are bare trees and dry grass. On the right, there are more trees and a grassy bank. In the background, there are more trees and a small building. The sky is a clear, bright blue.

Et grønt partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

April 2014

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Baggrunden for projektet	3
Projektbeskrivelse	4
Redegørelse for den frivillige indsats	10
Budget	11

*Forsidebillede:
Gudenåen ved Ulstrup*

Udsigten over Gudenådalen fra Busbjerg

Indledning

Efter den succesfulde gennemførelse af det grønne GudenaaPartnerskab om Trækstien ved Vejerslev Skov har Favrskov Kommune på budgettet for 2014 afsat midler til videreførelse af indsatsen for Trækstien ved Ulstrup. Det er emnet, som dette grønne GudenaaPartnerskab handler om.

Det grønne partnerskab ønsker at opgradere Trækstien over en ca. 3,9 km lang, bynær strækning ved etablering af træstier med supplerende faciliteter og formidling samt en stiunderføring langs

Gudenåen under Ulstrup Skovvej. Hele projektet skal afvejes i forhold til tilgængelighed.

Projektet har opnået forprojektmidler fra Oplev-Gudenaa og er derfor kategoriseret som et grønt GudenaaPartnerskab, hvor projektet koordineres med de øvrige indsatser langs Gudenåen.

Der er afholdt partnerskabsmøder den 23. januar 2014, den 20. februar 2014 og den 10. april 2014.

Partnerne

Partnerskabet har følgende partnere pr marts 2014:

- Naturstyrelsen (Knud Erik Hesselbjerg)
- Danmarks Naturfredningsforening (Alfred Borg)
- Friluftsrådet (Thorkil Danielsen)
- Lodsejer (Ulrik Dalmose)
- Ulstrup skole (Arne Rasmussen)
- Hagenstrupparkens grundejerforening (Torben Gorm Larsen)
- Sofienlundparkens grundejerforening (Poul Sørensen)
- Gudenåparkens grundejerforening (Flemming Tinggaard Troelsen)
- Bamsebo Camping (Steen Bo Pedersen)
- Ulstrup Lokalråd (Søren Dalby)
- Favrskov Kommune (Carsten Monsrud)

Derudover er tilknyttet projektkonsulent Bendt Nielsen

Projektet er organiseret som et grønt partnerskab, hvor Favrskov Kommune har tilbudt at stå for ansøgninger og økonomiadministration.

Baggrunden for projektet

Borgere fra Ulstrup har ved flere lejligheder gjort opmærksom på ønsker om tilgængelighed til landskabet omkring Ulstrup – herunder de vanskeligheder, der er ved benyttelsen af Trækstien, som er oversvømmet store dele af året. Endvidere er der igangsat flere initiativer med rod i ønsker fra borgerne:

- Opgradering af det offentlige opholdsområde Dannebrogsplassen
- Etablering af gydebanker i Gudenåen

- Etablering af fiskepladser ved Gudenåen med høj grad af tilgængelighed
- Sammenbinding af Trækstien med øvrige stier i Ulstrup-området og aktivitetssteder som Bamsebo Camping, Busbjerg (med de årlige Busbjerg-spil) og Ulstrup Slot
- Fremtidige udviklingsplaner for Expedit-grunden

Målgruppen er beboerne i Ulstrup og områdets gæster og turister – lystfiskerne og vandregæsterne langs Gudenåen – som får mulighed for at koble byens øvrige grønne områder og fritidstilbud sammen til et fintmasket stinet.

Træsti ved Vejerslev Skov 130 cm bredde – hævet ca. 50 cm over terræn på pæle af robenia og dæk i eg.

Træsti i hårdt træ ved Tåstrup Sø 100 cm bredde – hævet ca. 50 cm over terræn på pæle af robenia.

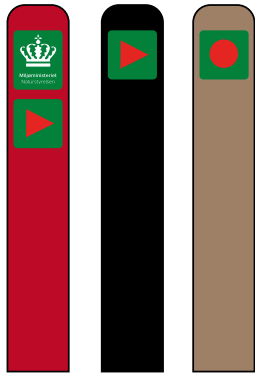

Projektbeskrivelse

Projektets ønskede delelementer, anlægsopgaver

Trækstien fra Randers til Silkeborg er et unikt oplevelsestilbud til friluftsgæsten. Imidlertid er Trækstien truet af oversvømmelser fra Gudenåen, og den er i stigende grad ufremkommelig som følge af høj vandstand nu også i sommerperioden.

Den høje vandstand kobles forsigtigt til ændringer i vandets klarhed som følge af udbredelsen af vandremuslingen. Det klarere vand, som muslingen forårsager, giver øget grøde vækst, som igen forsinker

Flere steder langs Gudenåen anvender man Naturstyrelsens Skiltekoncept i signalfarver. Pælens farve indikerer, om det er offentlige eller private arealer, man befinder sig på. Rød er statens arealer, sort anvendes på kommunale arealer og brun farve på private arealer. I praksis kan det have betydning for private lodsejeres medvirken til at skabe adgang, at man kan fortælle publikum om adgangsregler gennem pælefarver.

afstrømningen i Gudenåens hovedløb. Derfor er der i stigende grad oversvømmelser i vandplanternes vækstsæson.

En opgradering af Trækstien vil koble det fredede område omkring Busbjerg (med de årlige Busbjergspil) og Bamsebo Camping sammen med Ulstrups centrum, hvor Dannebrogsplassen udgør et vigtigt opholdssted for friluftslivet - såvel for den uorganiserede bruger (lystfiskeren, roeren, vandregæsten) og den organiserede bruger (Ulstrup Marina). Samtidig vil der opstå unikke muligheder for udeundervisning, som byens forskellige skoler og pasningstilbud vil kunne gøre brug af.

Dannebrogsplassen indgår i et kommunalt udviklingsprojekt, der forventes gennemført i årene fremover. Men også den østlige del af Ulstrup kobles på sammenhængen via Trækstien.

En række projektindsatser langs Gudenåen bidrager i disse år til et øget fokus på Friluftslivet langs et af Danmarks største vandløb. Gudenåkomiteén arbejder på en helhedsplan for Gudenåen, VisitGudenaa markedsfører Gudenåen som ét besøgsmaal, og projektet OplevGudenaa etablerer faciliteter, formidling og tilgængelighed – f.eks. via grønne GudenaaPartnerskaber.

Partnerskabet om Trækstien ved Ulstrup skal derfor ses, som Ulstrup-områdets ønske om at indgå i helheden og formidle de gode natur- og kulturhistorier fra lokalområdet i tilknytning til en tilgængelig rekreativ infrastruktur.

Trækstien gøres tilgængelig størstedelen af året (sandsynligvis fra marts til oktober) ved at hæve færdselsbanen ca. 0,5-0,75 meter over terræn, hvor oversvømmelserne er mest markante.

Ved fastlæggelse af træstiernes højde tages der hensyn til landskabsbilledet og fredningsinteresserne.

Træstierne etableres på pæle af robenia, så vandets frie bevægelighed ikke hindres. Oversvømmelserne bliver en del af oplevelsen ved at færdes lidt hævet over vandfladen.

De steder, hvor Trækstien ligger så højt, at oversvømmelser kun er et mindre væsentligt problem foreslås færdselsarealerne forstærket ved udlægning af grus. Trækstien vil inden for projektområdet således opleves som en varieret vandrerute, hvor træstier veksler med grusstier.

Træstierne foreslås anlagt i certificeret hårdt træ og med en bredde på ca. 1,30 meter. Tilgængelighed for alle sikres på dele af strækningerne ved med få hundrede meters mellemrum at etablere platforme, hvor f.eks. kørestole let kan passere hinanden. De samme platforme kan forsynes med bænke og funge som lystfiskeplatforme helt tæt på åbredden.

Platform ved Vejerslev Skov

Foto: Carsten Monsrud

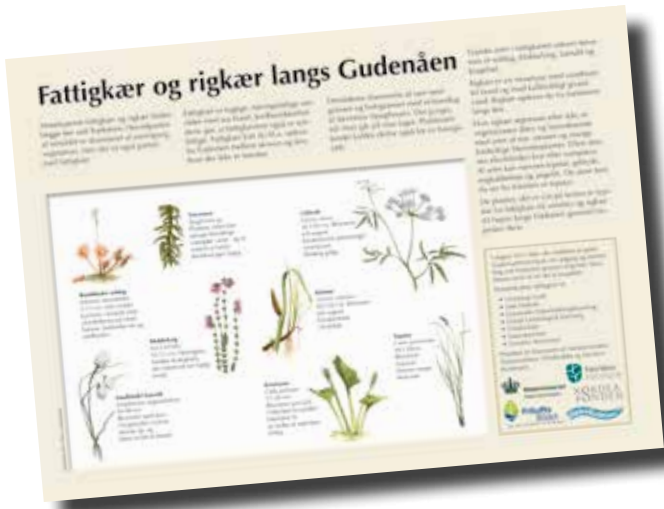
Formidlingsindsats, tavler, folder, digitale historier etc.

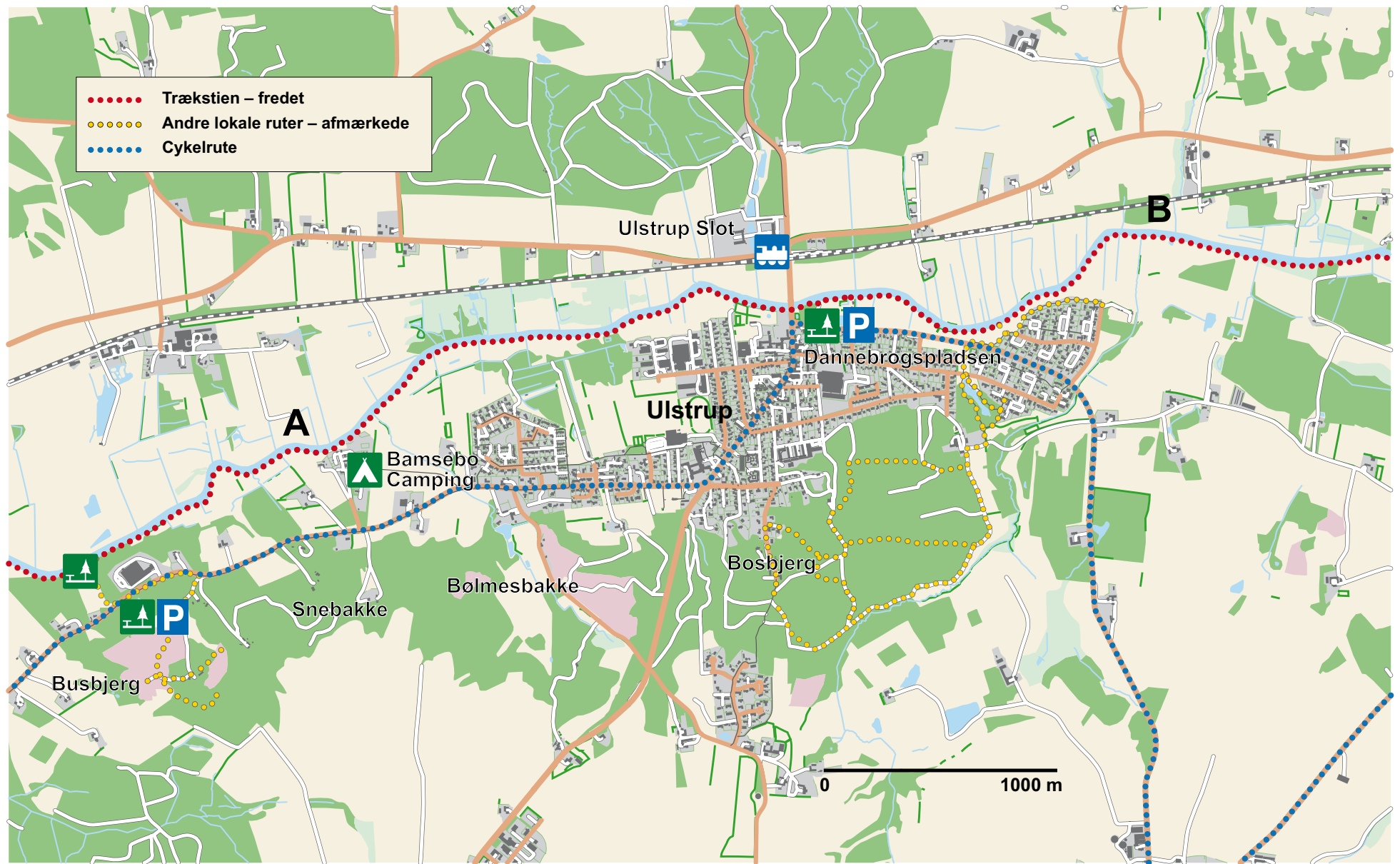
Der opsættes infotavler og digitale fortællinger via QR-koder på centrale steder langs den opgraderede Trækstien.

De opsættes 4 A2-korttavler på centrale steder ved P-pladser og tilslutningsadgange til Trækstien. Endvidere opsættes 4 A3-tavler med info om natur- og kulturhistorie.

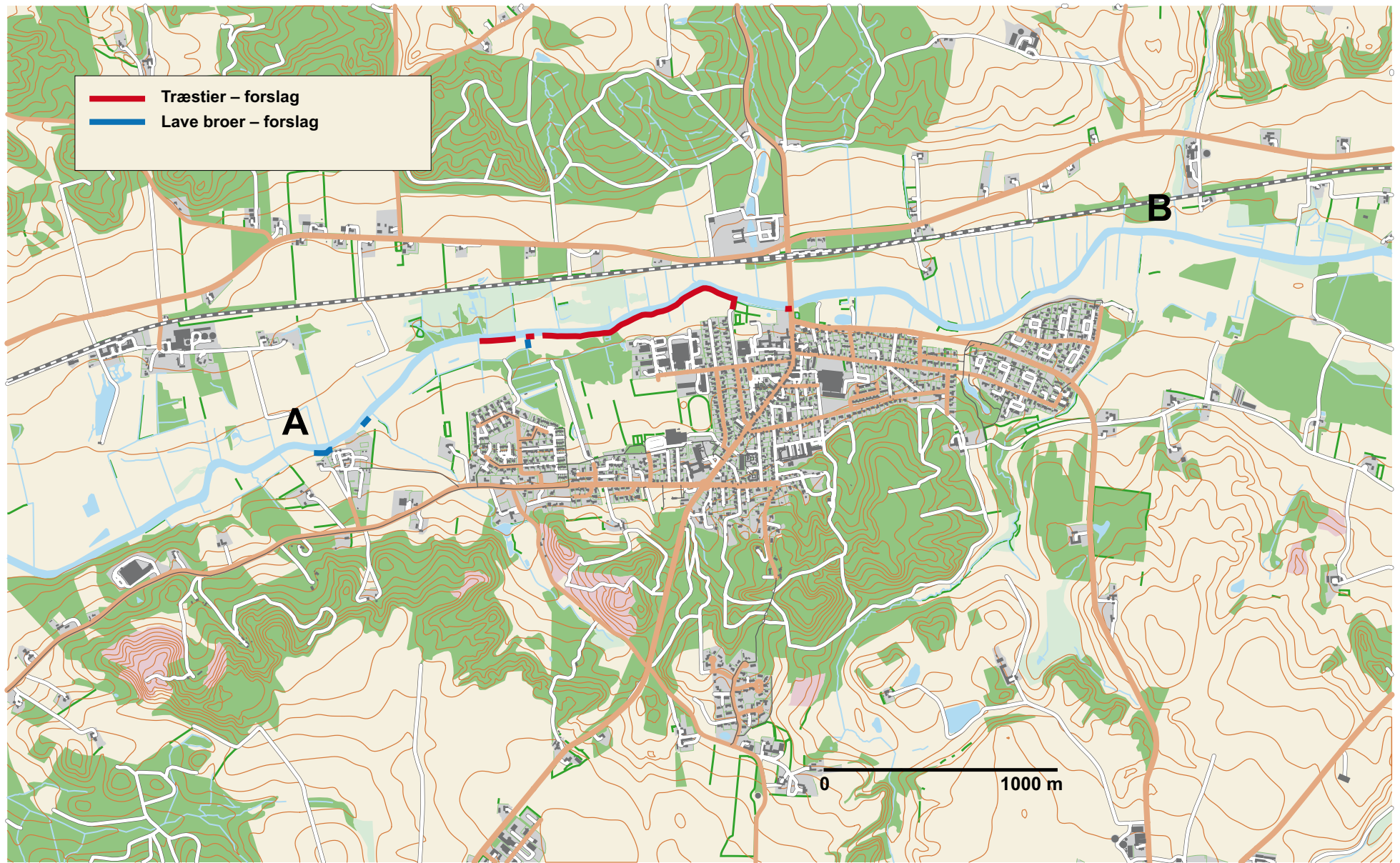
QR-koderne vil henvise til ca. 10 historier af Gudenå- og Ulstrup-relevans, der indlægges på den nationale platform HistoriskAtlas.dk. Sammen med data fra udinaturen.dk og GuideDanmark vises disse data på det mobile website OplevGudena.dk på baggrund af nye digitale kort fra GeodataStyrelsen. Endvidere kan historierne tilgås f.eks. via HistoriskAtlas's applikationer til smartphones.

Eksempler på A2-kortbord og A3-infotavler fra Vejerslev Skov

Projektområdet for det grønne partnerskab strækker sig over ca. 3,9 km fra A til B

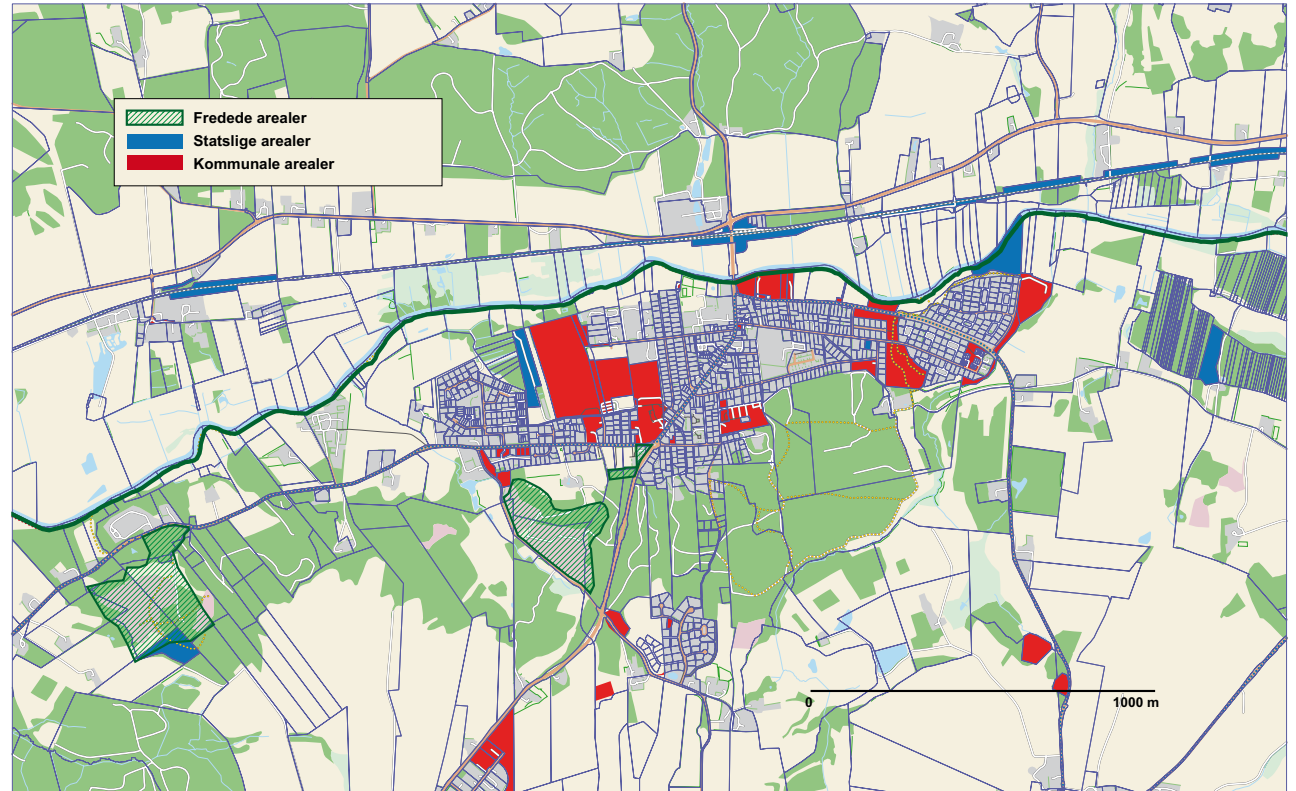
Placeringen af ca. 1000 m træstier er vist, hvor oversvømmelserne langs Gudenåen er hyppigst, og hvor Trækstien ligger lavest.

Arealet – beliggenhed, ejerforhold m.v.

Størstedelen af projektområdet er privat ejet. Lods-ejerne bakker op om projektet, idet de har udtrykt, at der bør være fokus på tilgængelighed.

De centrale områder mellem Dannebrogsplassen og Ulstrup Skovvej er offentligt ejede. Det giver god mening at koncentrere de dele af projektet, hvor tilgængelighed prioriteres ekstra højt med udgangspunkt fra Dannebrogsplassen og med en underføring under Ulstrup Skovvej i vestlig retning – f.eks. over private arealer frem til Engvej, hvor kommunen ejer et mindre areal, hvorfra der kan laves træsti frem til Trækstien.

Silkeborg Kommune har udført en stibro under Viborg Landevej ved Kongensbro. Det er en tilsvarende løsning, der foreslås under Ulstrup Skovvej med høj grad af tilgængelighed.

Ulstrup Skovvej – Trækstien krydser vejen via trapperne i skrænten, men kunne hænges op under vejbroen.

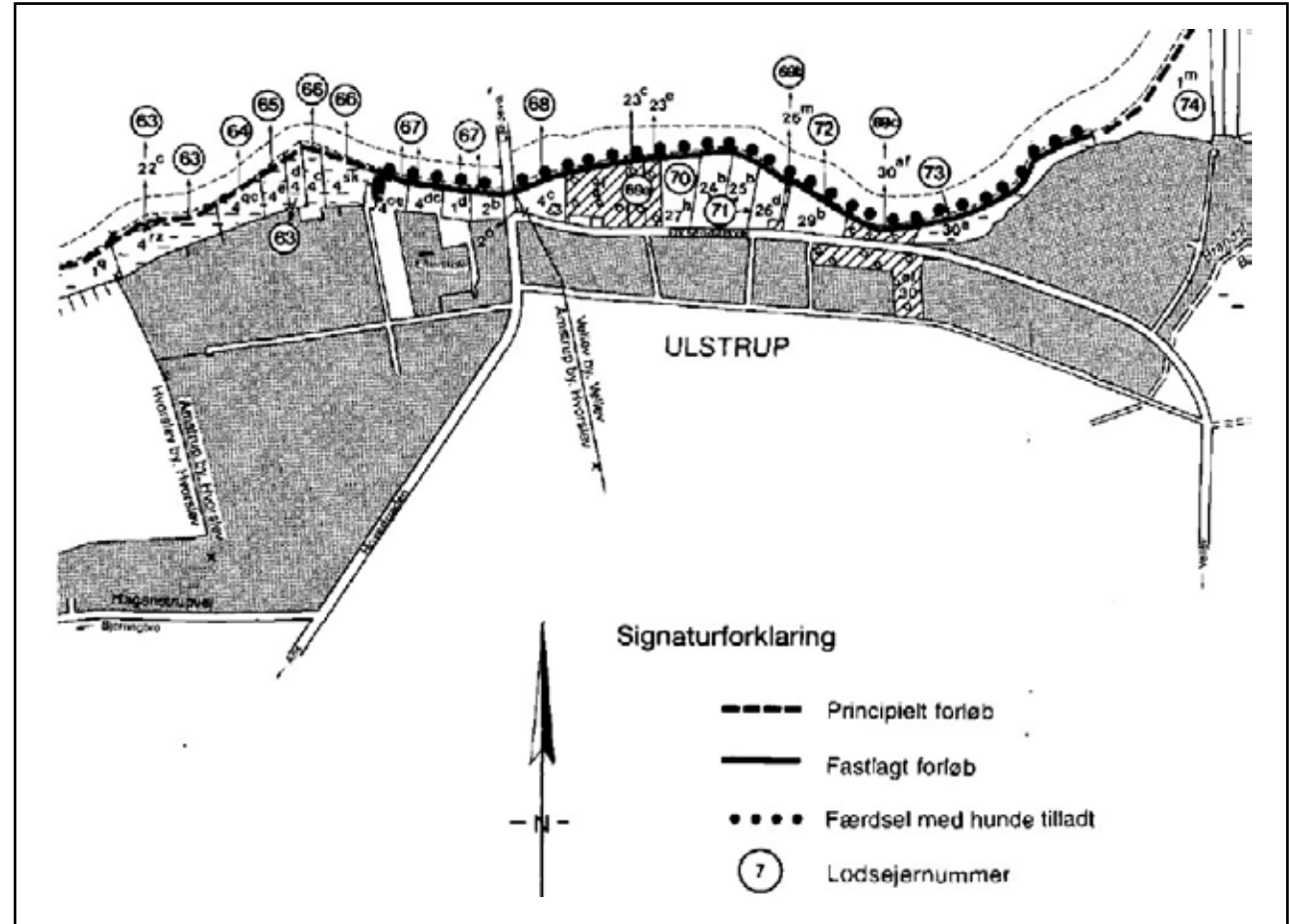

Behov for aftaler – evt. tinglysning

Trækstien ved Ulstrup er fredet ved Naturklagenævnets kendelse af 18. november 1994 om strækningen mellem Kongensbro og Fladbro.

Fredningskendelsen fastlægger en række forhold vedr. Trækstien – bl.a., at kun på bynære strækninger ved f.eks. Ulstrup må hund medtages på stien. Ellers er der forbud mod hunde på Trækstien – se udsnit af fredningskort til højre.

Ulstrup Slot i bevoksningen bag Gudenåen

Screening for myndighedsgodkendelser

Projektet vil kræve dispensation fra å-beskyttelseslinjen i henhold naturbeskyttelsesloven.

Da Træksten også er fredet, skal fredningsnævnet forholde sig til projektet og godkende dette.

Derudover kræves dispensation fra naturbeskyttelsesloven til etablering af træstier i stedet for trampstier på § 3 beskyttede arealer.

Endvidere kræver projektet byggetilladelse, landzonetilladelse samt behandling ift. vandløbsloven til etablering af broer og spange over vandløb.

Redegørelse for den frivillige indsats – opgaver

Der er budgetteret med en frivillig indsats på ca. 400 timer fra de lokale parter. Indsatsen vil bl.a omhandle:

- Klargøring af arealer – herunder fjernelse af lavtliggende eksisterende spange
- Etablering af borde/bænkesæt
- Nedgravning af infostandere og pæle til QR-koder m.v.
- Udbringning af materialer og bistand ved montering af træstier

Billederne viser et eksempel på en indsats ved hjælp fra frivillige ved Knudhule Strand ved Ry. Arbejder, som kræver farligt værktøj udføres normalt af professionelle, så sikkerheds- og forsikringsforhold er varetaget korrekt. Under kyndig ledelse af f.eks. Naturstyrelsens snedkere kan frivillige etablere bord/bænkesæt, nedgrave skiltstandere etc. og stå for almindelig klargøringsarbejder, renholdelse m.v.

Markedsføring

Projektet vil indgå i den almindelige markedsføring af friluftstilbud langs Gudenåen, hvor der er fokus via VisitGudenaa, OplevGudenaa og Gudenåkomitéen.

Faciliteter forventes indlagt på UdiNaturen.dk og vises derfra på bl.a. det mobile website OplevGudenaa.dk

Budget

Anlægsbudget

Favrskov Kommune har tilbudt at forestå den økonomiske administration af tilskudsmidler til projektet – herunder momsafløftning på offentligt retlige tilskudsmidler og mellemfinansiering, indtil udbetaling af tilskudsmidler kan finde sted.

Driftsbudget

Favrskov Kommune er ansvarlig for driften af den fredede Træksti. Det er således kommunen, der efter nærmere aftale med lodsejerne holder Trækstien farbar som et trampespor for gående. Hvis lodsejeren vil medvirke, er der mulighed for at forbedre Trækstiens standard efter fredningsnævnets godkendelse.

I en vis grad vil frivillige kræfter fra Ulstrup kunne indgå i driften, og det vil bero på en nærmere afklaring af drifts- og tilsynsbehovet.

F.eks. kunne Ulstrup Lokalråd være initiativtager til en årlig gennemgang af Trækstien ved indkaldelse af frivillige til renholdelse og simpel istandsættelse som f.eks. udskiftning af pæle, piktogrammer m.v. efter behov.

Budget for stier og formidling ved Ulstrup

Alle priser er eksklusiv 25 % moms

			Honorar/løn	Materialer	Total	Sum 105.000
Planlægning						
Favrskov Kommune, intern løn			30.000		30.000	
Konsulent, ansøgninger, tovholderi			65.000		65.000	
Konsulent, økonomi/afrapportering			10.000		10.000	
Træstier	m	kr/m				3.721.000
Træsti, 1,35 meter (forstærket aht. is)	900	2850	1.282.500	1.282.500	2.565.000	
Træsti, 1,50 meter (forstærket aht. is)	180	3500	315.000	315.000	630.000	
4 platforme, lystfiskeri m.v.			120.000	120.000	240.000	
Lave broer - bl.a. ved Bamsebo Camping	130	1200	78.000	78.000	156.000	
Spange og småbroer over sidevandløb			25.000	25.000	50.000	
Opmåling/nivellement, afsætning			45.000	5.000	50.000	
Etablering af arbejdsplads			10.000	20.000	30.000	
Belægningsforbedringer udover træ-stier						250.000
Grusbelægning, anslået			25.000	50.000	75.000	
Underføring v. Ulstrup Skovvej			87.500	87.500	175.000	
Afmærkning	Stk.					26.290
Piktogramstandere	6		2.940	2.940	5.880	
Ruteafmærkningspæle	15		4.800	6.360	11.160	
Piktogramskilte	40		4.000	3.000	7.000	
Afsætning			2.000	250	2.250	
Formidling	Stk.					98.100
A2-tavler kort ved P-pladser	4		2.000	14.800	16.800	
A3-tavler natur- og kulturhistorisk info	4		2.000	5.200	7.200	
Tavleprint, A2	4			2.600	2.600	
Tavleprint, A3	4			2.000	2.000	
Korttegning, lau-out og grafisk design			20.000		20.000	
Fremstilling af illustrationer			15.000		15.000	
Fremstilling af digitale historier	10		25.000	4.500	29.500	
Indtaling, studietid			5.000		5.000	
Borde/bænke-sæt						35.000
Borde/bænke-sæt	6		5.000	21.000	26.000	
Grillriste til bordplader	6			9.000	9.000	
Uforudsigelige omkostninger, 5 %						211.770
Uforudsigelige omkostninger			109.037	102.733	211.770	
I alt eksklusive moms			2.289.777	2.157.383	4.447.160	4.447.160

Digital formidling

Flere steder langs Gudenåen er der etableret digital formidling, hvor man via mobiltelefonen kan "ringe til en historie" eller scanne en QR-kode, som leder til en hjemmeside med historier, videoer, billeder, lydfiler etc.

Den digitale formidling vil i de kommende år blive videreudviklet og drage fordel af de teknologiske landvindinger, der hele tiden foregår. Det er oplagt at etablere formidling via de meget fleksible muligheder, der knytter sig til, at publikum selv er i besiddelse af det nødvendige værktøj – den moderne smartphone med indbygget gps. Og ejerskab af smartphones breder sig hastigt for tiden.

Blandt de største svagheder kan nævnes den meget variende dækning af mobilsignalet, behovet for at kunne oplade mobiltelefonerne og til en vis grad omkostningerne til at downloade information.

Mobil digital formidling kan supplere opsætning af infotavler, brochurer og udstillinger, men ikke erstatte disse måder at formidle på, som hver især har deres styrker og svagheder.

Det er vigtigt, at digital formidling designes til målgrupper og til de platforme, publikum anvender – smartphones, tablets, PC'ere, storskærme etc. Generelt er mobile websites bredere anvendelige end applikationer, der skal designes i flere udgaver til et udvalg af mobile styresystemer i de forskellige typer af smartphones.

Mobile websites er som nævnt afhængige af mobilsignal, hvilket kan være en svaghed flere steder langs Gudenåen – især i landdistrikterne mellem de større bysamfund.

OplevGudenaa.dk og QR-koder

I Søhøjlandet har OplevSøhøjlandet med økonomiske bidrag fra bl.a. Landdistrikspuljen under By- og Boligministeriet, Region Midtjylland og Den Europæiske Regionalfond gennemført et større partnerskabsprojekt om digital formidling sammen med Midtjysk Turisme, VisitSkanderborg, AQUA, Naturstyrelsen og Skanderborg Kommune.

Produktet OplevGudenaa.dk er et mobilt website til visning på smartphones. Publikum kan via smartphonen hente geo-koordinerede natur- og kulturhistorier – indlæst af f.eks. museer på HistoriskAtlas.dk – viden om faciliteter i landskabet (data fra UdiNaturen.dk og Visitdenmark) og se det hele på baggrund af nyudviklede digitale kort fra Geodatastyrelsen.

OplevGudenaa.dk drives idag af projektet OplevGudenaa. OplevGudenaa vil arbejde videre med digital formidling i det allerede lagte spor – herunder evt. en udvikling af applikationer, som muliggør, at man hjemmefra kan downloade en vis mængde data til brug i områder med dårlig mobildækning.

Det vil sige, at formidlingsinstitutioner langs Gudenåen opfordres til at fremstille ny formidling efter de principper, som anvendes i HistoriskAtlas.dk, og de opfordres til at indlæse digital formidling på netop denne platform.

Dermed er der sikret automatisk visning på OplevGudenaa.dk, og der skabes synergi for publikum, som kun behøver at forholde sig til een visningsmulighed for oplevelser langs Gudenåen.